

# 1

Daar had je dat geluid weer. En deze keer wist ze dat ze het goed had gehoord. Scherp metaal op zacht hout; het heimelijke geluid van de inbraak die ze al zo lang had zien aankomen.

Dit was dus het eind waarop ze zich had voorbereid. En ook het begin.

Ze draaide haar hoofd op het kussen voor een blik op de verlichte wijzerplaat van de klok. Acht voor twee. Donkerder – en doodser – dan middernacht.

Beneden hoorde ze een gesmoorde plof. Hij was binnen. Hij was er. Ze moest niet aarzelen. Ze moest hem tegemoet treden. Met die gedachte glimlachte ze de onscherpe, glanzende wijzerplaat toe. Als het aan haar had gelegen – wat in zekere zin ook het geval was – had ze hiervoor gekozen. Geen zeurend levenseind als een nachtkaaars die uit flakkert, maar datgene wat nu ging komen.

Ze wierp de dekens van zich af, zette haar voeten op de grond en ging rechtop zitten. De deur van de huiskamer was opengegaan, behoedzaam, maar niet zo geruisloos dat het haar was ontgaan. Nu moest hij in de gang zijn. En ja hoor, daar kraakte de plank bij de kast onder aan de trap, en het geluid werd abrupt afgebroken doordat hij geschrokken een stap terug deed. Ze had zin om te roepen: ‘Maak je geen zorgen. Ik ben klaar voor je. Meer dan ooit.’

Ze stak haar voeten in de pantoffels die gereedstonden en stond op. Ze trok haar nachtjapon recht en liet het snelle kloppen van haar hart tot bedaren komen. Er was waarschijnlijk nog tijd genoeg om de telefoon op te nemen en de politie te waarschuwen. Ze zouden natuurlijk te laat komen, maar misschien... Nee. Ze konden maar beter geloven dat ze volkomen was verrast.

Nu kwam hij behoedzaam de trap op en zette zijn voeten aan de zijkant van de treden. Een oud trucje. Lang geleden had ze het zelf wel eens gebruikt. Ze moest weer glimlachen. Wat had ze nu aan herinneringen, laat staan spijt? Wat ze had gedaan, had ze in grote trekken goed gedaan, vond ze.

Ze stak haar hand uit om de zaklantaarn van haar nachtkastje te pakken. Hij voelde glad en koud aan; even glad en koud als... Ze liep de kamer door, vastbesloten om mogelijke twijfels tijdens die laatste momenten uit te bannen.

Ze had de deur op een kier laten staan en nu tilde ze die een fractie om-

hoog in zijn scharnieren en deed hem geruisloos wijd open. Ze stapte de overloop op en verstijfde. Hij was namelijk al de hoek boven aan de trap om gekomen. Ze zag de zwarte, gedrongen schaduw alleen omdat ze wist dat hij er was. Haar hart bonsde in haar keel. Ondanks alle voorbereidingen – ondanks alle repetities – was ze toch bang. Dat was absurd. En toch, meende ze, kon ze niets anders verwachten.

Toen hij de overloop bereikte, hief ze met beide handen de zaklantaarn op om het beven tegen te gaan, en drukte het knopje met haar duim in. En daar stond hij, betrapt, één ogenblik verblind en verward, als een konijn in een koplamp. Ze zag een spijkerbroek en een zwart leren jack, maar zijn gezicht niet goed door het voorwerp dat hij tegen het licht omhooghield. Niet dat het nodig was, want ze wist maar al te goed wie het was. Toen herkende ze wat hij in zijn hand had. Een van de kandelaars van de schoorsteen in de huiskamer, en zijn vingers zaten verstrengeld in de koperen spiralen. Hij hield hem ondersteboven, met het zware, scherpe voetstuk omhoog.

‘Hallo, meneer Spicer,’ zei ze, zo kalm mogelijk. ‘U bent toch meneer Spicer?’

Hij liet de kandelaar een paar centimeter zakken en had moeite zijn ogen aan het licht te laten wennen.

‘Ik wist namelijk dat u zou komen, begrijpt u. Ik heb op u gewacht. Ik zou bijna zeggen dat u wat aan de late kant bent.’

Ze hoorde hem binnensmonds vloeken.

‘Ik weet waarvoor ze u betaald hebben. En ik weet ook wie u daarvoor heeft betaald. Ik weet zelfs waarom, en dat is waarschijnlijk meer dan ze u...’

Opeens was haar tijd bijna om. Het voordeel van de verrassing was verstreken. Hij sprong naar voren over de overloop en rukte de lantaarn uit haar hand. Hij was sterker dan ze had gedacht, en zij zwakker. Hoe dan ook, ze waren geen partij voor elkaar. Toen de zaklantaarn op de grond kletterde, besepte ze hoe breekbaar en hulpeloos ze eigenlijk was.

‘Het heeft geen zin,’ begon ze. ‘U kunt niet...’ Toen daalde de klap, en voordat ze de messcherpe pijn voelde, zeeg ze ineens aan de voet van de balustrade. Ze hoorde zichzelf kreunen en wilde haar hand opheffen; ze was zich er vaag van bewust dat hij opnieuw zou toeslaan. Maar ze wilde niet kijken. Ze kon zich maar beter concentreren op de sterren die ze door het raam zag en die verspreid lagen als diamanten op juweliersvelours. Tristram was ’s nachts gestorven, herinnerde ze zich. Ze vroeg zich af of hij de

sterren had gezien toen de dood hem kwam halen. Had hij zich voorgesteld wat er zonder hem van haar zou worden? Zo ja, dan vast dit einde niet, want dat had zelfs hij niet kunnen voorzien. Ook al had het er al in gezeten toen hij doodging. Ook al...

## 2

‘Hallo?’

‘Charlie? Met Maurice.’

‘Maurice? Wat een leuke verrassing. Hoe...’

‘Niets leuks aan, meid. Ik heb slecht nieuws. Het gaat om Beatrix.’

‘Beatrix? Wat...’

‘Dood, vrees ik. Mevrouw Mentipty heeft haar vanmiddag in de cottage gevonden.’

‘O, god. Hoe? Haar hart?’

‘Nee. Iets heel anders. Volgens mevrouw Mentipty is er ingebroken. Beatrix was... nou ja, om het leven gebracht. Ik weet geen bijzonderheden. De politie zal er nu wel zijn, denk ik. Wat ik wou zeggen... zal ik je ophalen om erheen te gaan?’

‘Ja. Goed. Ja, misschien is dat wel zo goed. Maurice...’

‘Het spijt me Charlie, echt. Je was dol op haar. Wij allemaal trouwens. Maar jij vooral. Ze heeft een lang en gelukkig leven gehad, maar dit is... dit is een onzalige manier om te gaan.’

‘Is ze vermoord?’

‘Vermoedelijk omdat ze iemand op heterdaad heeft betrapt. Noemt de politie dat niet zo?’

‘Diefstal?’

‘Volgens mevrouw Mentipty zijn er spullen meegenomen. Maar laten we niet op de zaak vooruitlopen. We gaan erheen om achter de toedracht te komen.’

‘Maurice...’

‘Ja?’

‘Hoe is ze vermoord?’

‘Volgens mevrouw Mentipty... Hoor eens, laat het even rusten, oké? We zullen het gauw genoeg weten.’

‘Goed.’

‘Ik ben zo gauw mogelijk bij je.’

‘Oké.’

‘Neem maar een stevige borrel. Geloof me, dat helpt.’

‘Misschien heb je wel gelijk.’

‘Zeker. Goed, ik moet opstappen. Tot zo.’

‘Rij voorzichtig.’

‘Ja. Dag.’

‘Dag.’

Charlotte legde de hoorn op de haak en liep verdwaasd terug naar de huiskamer. Het huis leek nog groter en leger dan gewoonlijk, nu dit trieste nieuws de stilte nog drukkender maakte. Eerst haar moeder, langzaam en kwijnend. En nu, zo plotseling en gewelddadig, ook Beatrix. Haar ogen vulden zich met tranen terwijl ze om zich heen keek in de hoge kamer en zich herinnerde hoe ze, toen ze klein was, hier met feestmutsen op bij elkaar waren gekomen om haar verjaardag te vieren. Haar vader was er natuurlijk ook bij geweest. Hij lachte en kietelde haar en maakte silhouetten van dierfiguren op de muur in het licht van de open haard. Nu, dertig jaar later, bewoog alleen haar eigen schaduw toen ze naar het drankkastje liep, stopte en zich weer omdraaide.

Ze ging niet zitten wachten. Dat had ze in de loop der jaren vaak genoeg gedaan, meer dan genoeg. Ze zou wel een briefje voor Maurice achterlaten en meteen naar Rye rijden. Natuurlijk schoot ze daar niets mee op, behalve de opluchting die de reis misschien met zich mee zou brengen. In ieder geval ging ze niet zitten kniezen. Dat zou Beatrix zelf ook hebben gezegd, op haar kordate, nuchtere manier. En dat was wel het minste wat ze voor haar kon doen, vond Charlotte.

De perfecte, stille juniavond met z'n heilige zonlicht dreef de spot met haar verdriet. Toen ze naar de garage liep, draaide een sproeier op het gazon van de burensissend rond. Er koerde een duif in de bomen waaronder de weg schuilging. De dood leek in die geurige lucht absurd ver weg. Maar ze wist dat de dood opnieuw haar dagelijks leven kwam overschaduwen.

Alsof ze die dood voor moest blijven, reed ze roekeloos hard via Bayham Road naar buiten, langs het kerkhof met zijn haag cipressen waar haar ouders lagen, in zuidelijke – en vervolgens oostelijke richting door de slaperige bossen en akkers waar ze als meisje had gespeeld.

Ze was zesendertig en materieel had ze het nooit beter gehad. Maar emotioneel was ze stuurloos en bevangen door eenzaamheid en nauw verho-

len radeloosheid. Haar werk – loopbaan kon je het nauwelijks noemen – had ze eraan gegeven om haar moeder op haar sterfbed te verplegen, en dankzij de erfenis hoefde ze het niet te hervatten. Soms wilde ze dat ze niet zo onafhankelijk was. Werk – hoe eentonig ook – zou haar in contact kunnen brengen met nieuwe vrienden. En economische druk zou haar verplichten tot datgene wat ze eigenlijk moest doen: Ockham House verkopen. In plaats daarvan was ze zeven maanden eerder, na de dood van haar moeder, op een lange rouwvakantie naar Italië gegaan, en toen ze terugkwam wist ze nog steeds niet wat ze van het leven wilde.

Misschien had ze het aan Beatrix moeten vragen. Tenslotte had die in haar alleenheid gelukkig – althans tevreden – geleken. Waarom lukte dat Charlotte niet? Natuurlijk was zij jonger, maar Beatrix was ooit net zo oud geweest als zij en toen was ze ook een vrouw alleen. Terwijl ze een tractor met oplegger inhaalde, rekende ze uit in welk jaar Beatrix zesendertig was geweest.

In 1938. Natuurlijk. Het jaar van Tristram Abberleys dood. Een jongeman met een artistiek temperament, gevelde door bloedvergiftiging in een Spaans ziekenhuis, zonder besef van de roem die het nageslacht hem zou toekennen of van het fortuin dat door die roem aan zijn erfgenamen zou toevallen. In Engeland had hij een jonge weduwe achtergelaten, Mary, uit wier volgende huwelijk Charlotte was voortgekomen, een eenjarig zoonkje, Maurice, een alleenstaande zuster, Beatrix, en een dunne bundel avantgardegedichten die voorbestemd was om na de oorlog vereeuwigd te worden op de boekenlijsten van middelbare scholen in het hele land. Van de postume royalty's van Tristram Abberley had Charlottes vader een zaak kunnen beginnen en waren Ockham House en Charlottes opleiding betaald, waardoor ze nu zo vrij was en zonder vrienden zat.

Want ze realiseerde zich plotseling met droge keel dat de dood van Beatrix dit voor haar betekende: het verlies van een vriendin. Ze was oud genoeg om Charlottes grootmoeder geweest te kunnen zijn, en had die rol bij afwezigheid van een echte met plezier vervuld. Tijdens haar schooljaren had Charlotte altijd het grootste deel van augustus bij Beatrix doorgebracht. Dan ging ze op onderzoek in de steegjes met kinderhoofdjes van Rye, bouwde ze zandkastelen op Camber Sands en viel ze in slaap bij het merkwaardig geruststellende gehuil van de wind in de schoorstenen van Jackdaw Cottage. Dat was allemaal zo lang, zo heel lang geleden. De laatste tijd – vooral sinds haar moeders dood – had ze Beatrix maar zelden gezien, wat haar nu natuurlijk verschrikkelijk speet.

Ze vroeg zich af waarom ze de oude dame zo was gaan ontwijken. Omdat Beatrix niet had gearzeld haar te zeggen dat ze haar leven vergooide? Omdat ze had gezegd dat zwelgen in schuldgevoel en verdriet ervoor zou zorgen dat die haar te stevig in hun greep zouden krijgen? Mogelijk. Misschien omdat ze geen zin had om met zichzelf te worden geconfronteerd, en omdat ze wist dat Beatrix Abberley de verontrustende gave had om dat nou juist te doen.

Toen Charlotte arriveerde, waren de dagjesmensen en souvenirjagers vertrokken en maakte Rye zich op voor een lusteloze, lome zondagavond. Ze reed door de slingerende straten met kinderhoofdjes naar de kerk van de Heilige Maria, waar nog een handjevol gelovigen na de vesper wegkuierde. Toen ze vervolgens Watchbell Street insloeg, zag ze drie politieauto's, waarvan een met flitsend zwaailicht, staan en dat er een gedeelte van de voorzijde van Jackdaw Cottage met gestreept lint was afgezet, met daaromheen een paar passieve toeschouwers.

Ze parkeerde op Church Square en toen ze langzaam naar de cottage liep, moest ze denken aan de honderden keren dat ze deze weg was gegaan in de wetenschap dat Beatrix op haar zat te wachten: lang, slank, met scherpe, aandachtige ogen. Maar niet deze keer. Nu niet en nooit meer.

De dienstdoende agent wees haar naar binnen. Daar vond ze zowat in elke deuropening mannen in overall met plastic handschoenen, gewapend met poeder en kleine borsteltjes. In de huiskamer stond een man die zich van de rest onderscheidde, in een grijs pak en met een frons op zijn voorhoofd. Hij scharrelde tussen de theekopjes en suikerschaaltjes in een van Beatrix' vitrines. Hij keek op toen Charlotte naderbij kwam.

'Kan ik iets voor u doen, juffrouw?'

'Ik ben familie. Charlotte Ladram. Mejuffrouw Abberleys...'

'Aha, dan bent u haar nicht. De huishoudster heeft het over u gehad.'

'Niet precies haar nicht. Maar dat geeft niet.'

'Nee. Goed.' Hij knikte vermoeid en deed een zichtbare poging om een grotere mate van belangstelling aan de dag te leggen. 'Mijn excuses hiervoor. Het moet een vreselijke schok voor u zijn geweest.'

'Inderdaad. Is... Is mejuffrouw Abberley...'

'Het lichaam is verwijderd. Eigenlijk... Maar waarom gaat u niet zitten? Waarom gaan we niet allebei even zitten?' Hij joeg een gehurkte figuur bij de open haard weg, ging Charlotte voor naar een van de twee leunstoelen aan weerskanten en liet zich vervolgens in een daarvan zakken. Het was

die van Beatrix, wat Charlotte gemakkelijk kon opmaken uit de janboel van kussens en de scheve stapel boeken ernaast, zodat de weetgierige oude dame er met haar linkerhand makkelijk bij kon. ‘Het spijt me van al die mensen hier. Het... kan niet anders.’

‘Dat begrijp ik volkomen.’

‘Mijn naam is Hyslop. Hoofdinspecteur Hyslop van de politie van Sussex.’ Hij leek een jaar of veertig, met z’n dunne haar naar voren gekamd; een stijl waar Charlotte niet van hield, maar zijn trekken verrieden een innemende verwarring en zijn kleren hadden iets jongensachtig onhandigs, waardoor ze het gevoel kreeg dat zij hem juist op z’n gemak moest stellen in plaats van andersom. ‘Hoe bent u op de hoogte gebracht?’

‘Maurice – dat wil zeggen Maurice Abberley, mijn halfbroer – heeft me gebeld. Ik hoor dat mevrouw Mentiply erachter is gekomen... wat er is gebeurd.’

‘Ja. We hebben haar net naar huis gestuurd. Ze was een beetje overstuur.’

‘Zij heeft heel lang voor mejuffrouw Abberley gewerkt.’

‘Dan kan ik het me goed voorstellen.’

‘Kunt u me vertellen... wat u te weten bent gekomen?’

‘Het ziet ernaar uit dat er vannacht een inbreker op bezoek is geweest en dat hij werd gestoord toen hij zich van de inhoud van dat kastje bediende.’ Hij wees naar de andere kant van de kamer.

Charlotte draaide zich om en zag voor het eerst dat de kast met z’n glazen voorkant leeg was en de deurtjes openstonden. Het ene hing wat scheef in z’n scharnieren.

‘Die stond volgens mevrouw Mentiply vol met houten snuisterijen.’

‘Tunbridge Ware, bedoelt u.’

‘Pardon?’

‘Dat is een speciaal soort houten inlegwerk. Het ambacht is allang uitgestorven. Beatrix – mejuffrouw Abberley – was een hartstochtelijk verzamelaarster.’

‘Kostbaar?’

‘Dat zou ik wel zeggen. Ze had een paar stukken van Russell. Dat was zo’n beetje de bekendste exponent van... Hé, de werktafel staat er nog. Dat is tenminste nog iets, zou ik zeggen.’

Naast een boekenkast aan de andere kant van de kamer stond een elegant gedraaide satijnhouten werktafel van Tunbridge Ware, Beatrix’ pronkstuk. Het meubel had laden, uitklapbare steunen aan weerszijden van het

met leer bedekte werkblad en een zijden werkzak eronder. Alle houten oppervlakken, inclusief de poten, waren verfraaid met een sprekend mozaïek in kubuspatroon. Maar Charlotte herinnerde zich dat dit haar in haar kindertijd minder fascineerde dan de collectie parelmoeren naaigerei in de met roze zijde beklede laden.

‘Het effect wordt bereikt doordat er een fineer van verschillende houtsoorten wordt aangebracht,’ zei ze afwezig. ‘Buitengewoon arbeidsintensief natuurlijk, vooral bij de kleinere stukken. Daarom zal het wel zijn uitgestorven.’

‘Ik heb er nog nooit van gehoord,’ zei Hyslop. ‘Maar we hebben een agent die in dit soort dingen is gespecialiseerd. Het zal hem meer zeggen. Volgens mevrouw Mentiply stonden er theedoosjes, snuifdoosjes, briefopeners enzovoort in de kast. Herinnert u zich dat ook?’

‘Ja.’

‘Ze gaat een lijst samenstellen. Zou u die willen controleren om te zien of ze iets heeft vergeten?’

‘Natuurlijk.’

‘Zei u dat die spullen veel waard zijn?’

‘Minstens een paar duizend pond, dacht ik. Misschien wel veel meer. Ik weet het niet zeker. De laatste tijd zijn de prijzen omhooggevoegen.’

‘Nou, dan mogen we aannemen dat onze man dat wist.’

‘Denkt u dat hij speciaal voor de Tunbridge Ware is gekomen?’

‘Daar lijkt het op. Hij heeft niets anders aangeraakt. Natuurlijk kan dat ook zijn omdat hij werd gestoord. Dat zou verklaren waarom hij de werktafel heeft laten staan. Als hij in paniek is gevluht, zou hij alleen de lichte en draagbare spullen hebben meegenomen. En hij kan best in paniek zijn geweest, na wat er is gebeurd.’

Charlotte keek om zich heen. Afgezien van het lege kabinet scheen de rest allemaal intact, overeenkomstig haar herinnering aan zoveel gesprekken bij de thee. Zelfs de klok op de schoorsteen tikte op de toon die ze zich herinnerde. Hij was waarschijnlijk voor het laatst door Beatrix opgewonden.

‘Waar is het...’ begon ze. Maar toen haar blik over de schoorsteenmantel dwaalde, viel haar aandacht op een tweede verandering. ‘Er ontbreekt een kandelaar,’ zei ze.

‘Die ontbreekt niet, vrees ik. Dat was het moordwapen.’

‘O, god. Heeft hij... haar daarmee geslagen?’

‘Ja. Op haar hoofd. Misschien is de enige troost dat ze volgens de patholoog snel moet zijn overleden.’